

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Quæstio I. Quænam generatim Primo, & Secundo Præcepto Ecclesiæ
injungantur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

TRACTATUS X. DE PRÆCEPTIS ECCLESIAE.

1. **P**ost Præcepta Decalogi, quibus inter alia debita- Ratio ordi-
tam legitimis Superioribus reverentiam, obe- nis.
dientiamque præstare, divinitus edocemur, re-
ceptissima methodo agitur de Præceptis Eccle-
siae; cujus Prælatos Aeterna Veritas adeo ho-
norandos censuit, ut de eisdem in persona suo-
rum Discipulorum, tunc præsentium, pronuntiare dignata fue-
rit, Lucæ c. 10. *Qui vos audit, me audit: & qui vos spernit, me spernit.* Et
rursus Math. c. 18. *Si non audierit eos, dic Ecclesiae: si autem Ecclesiam
non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus.*

DISTINCTIO I.

De Primo, & Secundo Præcepto Eccle-
siae; sive, De Festis.

QUÆSTIO I.

Quænam generatim Primo, & Secundo Præcepto Eccle-
siae injungantur?

2. **P**ræcipua Præcepta Ecclesiae, & cuius Christiano scitu, at- Præcepta
que observatu necessaria, communiter quinque nume- Ecclesiae ge-
rantur, non obstante, quod plurima alia Præcepta Eccle- neralia,
siastica, particulares hominum Status concernentia, & in Sacris quinque.
Canonibus expressa reperiantur. Ex illis autem quinque præ- Tenor pri-
cipuis, simulque generalibus Ecclesiae Præceptis, primum com- mi, & se-
munter sequentibus verbis proponitur: *Statutos Ecclesiae dies Fe- cundi.
stos*

fos celebrato: de quo fit mentio frequenter in Jure Canonico, ut c. Nullus. & seqq. 15. q. 4. & can. 1. & seqq. de consec. dist. 3. nec non & toto Tit. de Ferijs. Secundum Præceptum Ecclesiæ, & priori conexum, sequentibus verbis complecti solet: *Sacram Missæ Officium diebus Festis reverenter audito: de quo habetur can. Missas. de consec. dist. 1. Et de his singillatim in progressu.*

Præceptum
de celebra-
tione Festo-
rum, partim
affirmati-
vum, & par-
tim negati-
vum est.

3. CONCL. I. Præceptum Ecclesiasticum de celebratione Festorum, partim est affirmativum, partim negativum. Ita Herincx part. 3. disp. 3. de Festis, n. 8. estque communis. Nam quatenus illud est affirmativum, præcipitur devota Missæ auditio omnibus diebus Festivis: quatenus verò est negativum, præcipitur abtinentia ab operibus servilibus, & nonnullis alijs, de quibus fit sermo cap. 1. de Ferijs, ubi Pontifex omnes dies Dominicos (idem dicendum de Festivis) à vespera in vesperam cum omni veneratione decernit observari, & ab omni illicito opere abstinere: ut in eis mercatum minime fiat, neque placitum, neque aliquis ad mortem vel ad pœnam judicetur, nec sacramenta (nisi pro pace, vel alia necessitate) præstentur. Hæc ibi; etsi postmodum cap. ult. de Ferijs, rectè hoc limitetur, nisi necessitas urgeat, vel pietas suadeat.

Dies Festi
quando in-
choandi?

4. CONCL. II. Quamvis in Jure Canonico, cit. cap. 1. de Ferijs, dicatur, quòd dies Festi incipere debeant à vesperis præcedentis diei, vel durare usque ad vespèras diei sequentis, idque in Officio Divino, seu recitatione Horarum Canoniarum etiamnum observetur: tamen, quantum attinet ad abstinentiam ab operibus servilibus, alijsque supra enumeratis, rationabili & antiquæ locorum consuetudini standum est. Ita expressè habetur cap. Quoniam. de Ferijs. Idem patet ex cap. ult. de Consuetud. ubi generaliter dicitur, quòd consuetudo rationabilis, & legitimè præscripta, deroget Juri positivo humano. Hinc ex usu Romanæ Ecclesiæ, qui per totam ferme Europam invaluit, solent incipere Festa à media nocte, & terminari in sequenti media nocte, arg. l. More Romano. ff. de Ferijs; quamvis, si alia alicubi sit consuetudo; ea rectè observetur.

An in ipsis
Fideles præ-
ter Missam,
teneantur
ad alia pia
opera?

5. CONCL. III. Etsi saluberrimum sit, summèque omnibus suadendum, ut Fideles ad majorem dierum Festorum venerationem, debitæque DEO pro innumeris receptis beneficijs grates rependendas, præter devotam auditionem Missæ, alijs quoque pietatis operibus vacent, ac præsertim Concioni attentè intersint; speciali tamen Præcepto Ecclesiastico ad id non obligantur. Ita Mastrius disp. 11. Theol. Moral. num. 81. Azorius part.

part. 1. lib. 7. cap. 3. q. 7. Herincx loc. cit. n. 9. & alij. Nullibi enim tale praecceptum aperte habetur.

6. Nec obitat Concilium Trident. Sess. 24. c. 4. de Reform. ibi: *Moneat Episcopus populum diligenter, teneri unumquemque Parochia sua interesse, ubi commode id fieri potest, ad audiendum verbum Dei.* Nam, quamvis nonnulli Doctores: quos citat Barbosa in *Collectan.* ad cit. c. 4. Concilij Trident. n. 15. inde inferant, atque ex ly, teneri unumquemque, deducant ejusmodi obligationem interessendi Concioni Parochiali; tamen Concilium non loquitur de rigorosa obligatione juris positivi. Et hoc desumitur tum ex ly, *Moneat Episcopus*, quod patet non involvere praecceptum: tum ex addita clausula, *Ubi commode id fieri potest*: tum ex communi sensu Fide- lium, qui a tempore citati Concilij Tridentini tam gravem obligationem in dictis verbis non agnoverunt.

Praefertim ad audien- dam Con- cionem?

7. Nec dictis obitant illa verba, *Unumquemque teneri.* Nam imprimis haec verba, etiam in toto rigore accepta, non loquuntur de obligatione absoluta, sed solum supposita commoditate. Deinde ea commodè intelliguntur de obligatione audiendi verbum Dei, non quae procedit ex jure aliquo Ecclesiastico, sed quae procedere solet ex lege Charitatis, qua quisque tenetur habere curam animae suae, sibi que providere de scientia necessaria ad salu- tatem, & observantiam mandatorum Dei; atque adhibere non solum media simpliciter necessaria ad salutem, sed etiam utilia, inter quae connumeratur devota Concionum auditio. Et merito monendi sunt Fideles ad accedendam propriam Parochiam, ut- pote in qua denuntiari solent dies Festi. atque occurrentia jejunia, & alia de praeccepto observanda; quamvis caeteroquin sufficiat, Concionem extra Parochiam suam audire. Barbosa loc. cit. post Suarez, Herincx, & alij.

Solvitur in- stantia.

8. CONCL. IV. Esse potestatem in Ecclesia instituendi Festa de praeccepto, de fide est: atque patet ex perpetua traditione, & usu Ecclesiae, a temporibus Apostolorum usque nunc continua- to. Quinimò etiam Episcopi respectu suarum Dioecesium cum consensu Cleri, & saltem tacito Populi, possunt instituere qua- dam Festa; prout habetur cap. ult. de Ferijs, & alibi.

Fideles mo- nendi, ut accedant propriam Parochiam.

Datur in Ec- clesia pote- stas institu- endi Festa.

9. CONCL. V. Dies festi ab Episcopis in sua Dioecesi praec- cepti, servari debent ab omnibus, etiam exemptis, ac Regulari- bus. Ita expresse statuitur in Concilio Trident. Sess. 25. cap. 12. de Regularibus, ibi: *Dies etiam Festi, quos in Dioecesi sua servandos*

Festa ab Episcopis praeccepta, etiam à Re- gularibus servanda.

idem Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, servantur.

QUÆSTIO II.

Quæ opera diebus Festis prohibita sint ?

Opera corporis & animæ, seu

ADvertendum, Opera nostra alia esse corporis, seu corporalia, quæ nimirum per corporis exercitationem peraguntur: alia esse Opera animæ, qualia sunt legere, scribere, docere, disputare, concionari, consulere, & similia; quæ idcirco Opera animæ dicuntur, quia ab anima præcipuè procedunt, & ad animum excolendum spectant: atque alio nomine Opera liberalia vocantur.

Corporalia & liberalia quæ ?

Opera corporalia servilia, seu

11. Rursum Opera corporalia alia ex genere suo sunt servilia, alia non item. Opera servilia dicuntur, quæ ex se habent quemdam famularum, & solum ab ijs communiter exercentur, qui alijs inserviunt: ut opus arandi, fabricandi, seminandi, suendi, & alia hujusmodi Opera mæchanica, quæ servis propriè conveniunt, etiam si per liberos nonnunquam exercentur. Et hæc appellantur etiam *mæchanica*, eo quod per Artes mæchanicas dirigantur: atque distinguuntur ab Operibus liberalibus, quod hæc non habeant effectum materialem, vel corporeum; aut si habent, is principaliter ordinatur ad animum excitandum, vel instruendum: econtrà verò Opera mæchanica post se relinquunt effectus corporeos, atque in commodum corporis proximè tendentes. Opera ex genere suo non servilia vicissim dicuntur illa, quæ propriè non conveniunt servis, sed omnibus communia sunt, tam dominis, quam servis: ut iter facere, saltare, digladiari, & hujusmodi.

Mæchanica, &

Opera non servilia, quæ ?

Diebus Festis non prohibentur opera animæ, nec pietatis aut necessitatis.

12. CONCL. I. Diebus Dominicis, Festivisque, non sunt prohibita opera animæ, neque opera pietatis aut necessitatis. Ita communis; & patet ex cap. 1. & ult. de Ferijs, num. 3. allegatis. Adde cum Navarro cap. 13. Manual. n. 5. & alijs, quidquid nonnulli contradicant, hujusmodi opera, quæ diebus Festis fieri conceduntur, non solum gratis, sed etiam ob pecuniam, atque animo recipiendi mercedem, licitè peragi posse: siquidem intentio, atque propositum lucrandi, non facit opus servile, aut illicitum, quod ex se non est tale.

Opera non servilia quæ

13. CONCL. II. Opera non servilia quædam diebus Dominicis ac Festivis sunt concessa, quædam non. Patet hoc ex cit. cap.